

Move to Balance

Verslag van 7 dagen schrijven in Tardona 14 maart – 21 maart 2010

10 vreemde snuiters in Tardona

Van 14 – 21 maart 2010 ontving Move to Balance de eerste groep gasten. Tien coaches en trainers op zoek naar inspiratie en reflectie. Tien liefhebbers van het schrijven van stukjes, gedichten, artikelen en verhalen die hun ideeën wilden uitproberen en aan elkaar voorleggen. Omdat we zo hartelijk ontvangen werden in uw dorp en omdat we met een aantal van u ook goed contact hebben gehad, vonden we het leuk om onze ervaringen aan u terug te geven in de vorm van deze nieuwsbrief.

U kunt lezen wat we hebben gedaan en hoe we het hebben gevonden. “We” zijn:

Bertine van Hoof
Franciska Moors
Saskia Teppema
Dries Oosterhof
Hugo Vogel
Andrea Henning
Marjolein Nagel
Marjan Timmer
Ineke Rabbering
Veronica Waleson

15 maart 2010; een gedenkwaardige dag

We konden het natuurlijk niet mooier treffen, dan op de dag dat het Jokai Mor Museum werd heropend aan te komen in Tardona. We voelden ons dan ook meer dan vereerd dat we bij de plechtigheid ter gelegenheid van de “dag van de vrijheid” aanwezig mochten zijn. De wijze waarop dat door u gevierd werd, en de schoonheid van uw volkslied ontroerden ons zeer. Ieder van ons heeft een kort stukje over die dag geschreven:

Ceremoniële plechtigheid in cirkels van vuur

Vingers aanvurend, muziek van mijn leven

Voelbaar is het; het volk ontwaakt

Collectief leven zindert in de lucht

Snaren ontroeren bij woorden van Jokai

Zachte klanken van de bevrijding smaken

Eén traan laat de bevrijding spreken

Koud verwarmd door zang en dans

Palinka, via goulash naar de top

Bevrijding klinkt smakelijk over de heuvels

Ontmoeting van uitbundige verlegenheid met
verlegen uitbundigheid

Oorlogen, melancholie, ontstoppen, nuttigen,
muziek, gastvrijheid

De vlag wappert groen,
Rood is het haar van de vrouw
Verdriet keert het oog

Koud bij vettig vuur
Nijver geurend vloeit de...
De sneeuw wit, de school

Ochtend vol warmte
Blauw en kou samen bij één
Dichter weer open

“Now is the moment”

Nu is het dé tijd...zeggen ze. De tijd om het oude achter ons te laten en de schouders te zetten onder een nieuwe wereld waarin welvaart, geluk en vrede heerst. Maar is dat wel zo? Ben ik als nuchtere, onwetende Hollander ziende blind? Wat voor energie huist er achter de schermen van de Hongaarse bescheidenheid?

Met deze vragen in mijn hoofd trok ik op een stormachtige maandag ochtend naar het gerenoveerde Jokai Mor museum. Het is 15 maart. De Nationale feestdag. Stokoud en piepjong, familie, vrienden en verliefden verzamelden zich rondom de rood-wit-groene vlag. Herinnerend de grote schrijver/ dichter des vaderlands die hier zijn inspiratie vond. Ook wij vreemde buitenlanders werden, zonder te kunnen verstaan, geraakt door zijn gedachtegoed.

Dat kwam vast ook door het volkslied. Het vuur in de ogen wordt er door aangestoken. De

dwingende wetten en regels van de winterslaap maken plaats voor de oerkracht van de krokus die elk jaar rond de 15^e maart de aarden wallen openbreekt. Het goede moment rammelt aan de poorten van elke Hongaarse ziel. De remmen gaan los. De schouders gerecht. Verborgene schatten van de goede strijd komen tot leven. Het schaterende kind krijgt een toekomst. Symbool van het nieuwe leven. Tardona is op de kaart van ook mijn ziel gezet.

Door Ineke Rabbering

Ontvangst

Koud, koud, koud. Wat heerlijk dat warme vuur, die warme wijn en de goulash. Mmmm. Het zingen, het dansen met de plaatsgenoten. Hartverwarmend.

Door Dries Oosterhof

Frisse wind in Tardona

Het waait nooit in Tardona. Maar vandaag waait het alweer. Ik sta in de luwte van een dennenboom, op de heuvel. De middag is al ver gevorderd. Een bleke zon schijnt achter de wolken. Af en toe net sterk genoeg voor een enkele, subtiele schaduw.

Ze speelt, de schaduw: “ik ben er wel – ik ben er niet”. Even schuchter als –aanvankelijk– onze vlekkeloos Engels sprekende Hongaarse Andrea, in haar lezing eerder deze dag. Ze las voor ons een perfect resumé van consciëntieus uitgewerkte historische en literaire feiten. Met haar eigen levenslust en inspiratie als magma onder haar bleke huid.

Ontwikkeling wil ze, voor haar land. Open gaan en aansluiting vinden. Een brug bouwen tussen culturen, aangesloten bij de hare en reikend naar de onze. Dat willen wij ook! De sluierwolken van de taal en feiten losten verrassend op in het gesprek dat volgde. Wat een zonnetje, Andrea. En een zachte, frisse wind. Het zal steeds vaker waaien in Tardona.

Door Franciska Moors

De Componist

Schrijven kun je met woorden doen, maar ook met noten. Een van de leden van onze groep is componist. Hugo Vogel heeft, toen hij wist dat hij naar het muzikale land Hongarije ging, een koorwerk van zijn hand opgestuurd naar de muziekschool in Tardona. Mevrouw Suzanne Scüsöz heeft het stuk bekeken en zag dat het niet voor de poes was. Zij stuurde het naar haar collega, professor Sandor Zoltan in Miskolc. Hij is de dirigent van het studentenkoor van het Bela Bartok conservatorium en hij vond het een bijzonder interessant werk. Wij waren dinsdag 16 maart te gast bij hen in Miskolc. Het was voor ons allen, maar in het bijzonder voor Hugo, een geweldige ervaring om dit prachtige koor te horen met zijn stuk 'Atem' geschreven op een gedicht dat de componist in het hart had geraakt. Later dit jaar wordt het stuk opgenomen en dan zal er zeker een kopie beschikbaar zijn voor belangstellenden uit Tardona.

Door Saskia Teppema

Met de boswachter op stap

Met de bosmanager van Move to Balance op zoek naar de bron van de Tardona

Het diner in Herberg Csarda

Van Karin, onze innemende gastvrouw van 'Move to Balance', zelf een fantastische kok, krijgen we 's middags het 3-gangen menu met het verzoek aan te kruisen wat we 's avonds willen eten.

Als vooraf kies ik de vruchtensoep. In Nederland kennen we dat niet. De dochter des huizes serveert de borden met charme uit. Het fruit in een soort van karnemelk, is verrassend vol van smaak. Om in de Hongaarse sfeer te blijven heb ik voor het vleesgerecht gekozen, karbonade met Hongaarse worst en paprika. Het vlees, de ui, champignons, en paprika hebben zich tot een aromatische jus gevormd. Mijn buurman geniet zichtbaar van zijn kalkoen. In plaats van met kwark is de pannenkoek gevuld met een mengsel van walnoten en suiker. Na afloop vertelde moeder de kokkin dat ze dit 'maar' geïmproviseerd had. Wij vonden het zeer geslaagd.

Door Bertine van Hoof

De helden met de gouden handen

De vriendelijke chauffeur met de rustige wijze ogen. Hij heeft vele veilige kilometers aan ons besteed. Na aankomst in Hongarije via ritten over vele bergweggetjes tot en met vertrek naar het vliegveld terug. En dankzij een tussenstop van hem bij de benzinepomp konden we optimaal genieten van de heerlijke Hongaarse chocola met witte vulling in het rood met witte papiertje.

De goedlachse masseuse in haar witte kostuum. Haar deskundige handen hebben mijn koude voeten verwarmd en mijn bloedsomloop wakker gemaakt. Beide mensen hebben bijgedragen aan onze individuele en collectieve 'Move to Balance' ervaringen. Dank jullie wel.

Dedes

240 leerlingen telt de muziekschool waar onder leiding van Suzanne Scüsz de leerlingen o.a. fluit, orgel, piano en gitaar kunnen studeren. Wij werden getrakteerd op een prachtig concert met o.a. werken Haydn, Beethoven en Händel.

Suzanne Scüsz is ook verbonden als piano docent aan het Bartok college of music in Miskolc. Zij heeft de contacten gelegd met de koorklas o.l.v. Zoltan Sandor. Deze koorklas studeert momenteel op mijn werk "Atem". Ik ben daar ontzettend dankbaar voor.

Hugo Vogel